

Plan mot diskriminering,
trakasserier
och
kränkande behandling
Vuxenutbildningen i Karlshamn

Ansvarig:

Maria Olsson Aasen, rektor vid Vuxenutbildningen i Karlshamns kommun

Innehållsförteckning

1 Vision för vuxenutbildningen i Karlshamns kommun	3
2 Lagstiftningen	3
3 Övergripande mål för vuxenutbildningen	3
4 Vad betyder begreppen i planen	3
4.1 Diskriminering	3
4.2 Diskrimineringsgrunderna	4
4.2.1 Diskrimineringsgrund kön	4
4.2.2 Diskrimineringsgrund könsöverskridande identitet eller uttryck	4
4.2.3 Diskrimineringsgrund etnisk tillhörighet	4
4.2.4 Diskrimineringsgrund religion eller annan trosuppfattning.....	4
4.2.5 Diskrimineringsgrund funktionsnedsättning	4
4.2.6 Diskrimineringsgrund sexuell läggning.....	4
4.2.7 Diskrimineringsgrund ålder	4
4.3 Trakasserier	4
4.4 Kränkande behandling	5
5 Kartläggning	5
6 Framtagande av planen	6
7 Skolans förankringsarbete	6
8 Skolans systematiska kvalitetsarbete med främjande insatser mot diskriminering och kränkande behandling	6
9 Skolans åtgärder mot diskriminering, kränkningar och trakasserier	7
10 Ansvarsfördelning	7
11 Arbetsgång vid incidenter om misstänkta diskrimineringar, trakasserier eller kränkningar	8
12 Dokumentation – diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	9

1 Vision för vuxenutbildningen i Karlshamns kommun

Elever och personal vid vuxenutbildningen skall känna sig välkomna och respekterade. Inom vuxenutbildningen strävar vi efter att det skall råda ett öppet och tillåtande klimat som kännetecknas av en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö. Verksamheten skall genomsyras av demokratiska värderingar, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Vuxenutbildningen skall medvetet arbeta med värdegrundsfrågor för att ge alla elever kunskaper enligt läroplanens innehåll.

2 Lagstiftningen

Vuxenutbildningen lyder under följande lagar vad gäller diskriminering och trakasserier;

- Skollagen, SFS 2010:800, 1 kap 5§, 2 kap 10§, 4 kap 2-10,13§, 5 kap 2-6, 17-20, 24§, 6 kap 1-11§
- Förordningen om vuxenutbildningen, SFS 2011:1108
- Förordningen om läroplan för vuxenutbildningen, SKOLFS 2012:101
- Diskrimineringslagen, SFS 2008:567

3 Övergripande mål för vuxenutbildningen

Arbetet vid vuxenutbildningen ska vara målinriktat och kännetecknas av en respektfull kultur där diskriminering och kränkningar inte förekommer samt främja förståelsen för andra och förmåga till inlevelse. Verksamhetens värdegrundsarbete syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning och att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Intolerans, förtryck och våld som uttrycks i rasism, sexism, hedersrelaterat våld och förtryck ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Eleverna ska mötas och arbeta tillsammans i en utbildning präglad av ett jämställdhetsperspektiv.

4 Vad betyder begreppen i planen

4.1 Diskriminering

Diskriminering innebär att skolan behandlar en elev så att eleven känner sig missgynnad. För att behandlingen ska definieras som diskriminering måste det finnas ett samband mellan situationen och någon av diskrimineringsgrunderna som finns i Diskrimineringslagen. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

- Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.
- Indirekt diskriminering innebär att skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.
- Bristande tillgänglighet betyder att en person med funktionsnedsättning missgynnas av skolan eftersom man inte gjort skäligen tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

4.2 Diskrimineringsgrunderna

4.2.1 Diskrimineringsgrund kön

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av kön.

4.2.2 Diskrimineringsgrund könsöverskridande identitet eller uttryck

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck. Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller liknande förhållande med avseende på kön.

4.2.3 Diskrimineringsgrund etnisk tillhörighet

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av nationella och etniska ursprung. Var och en har rätt att avgöra sin egen etniska tillhörighet.

4.2.4 Diskrimineringsgrund religion eller annan trosuppfattning

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

4.2.5 Diskrimineringsgrund funktionsnedsättning

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionsnedsättning. Skolan skall ha som mål att anpassa skolmiljön så att den fungerar för alla.

4.2.6 Diskrimineringsgrund sexuell läggning

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Med sexuell läggning menas enligt Diskrimineringslagen, homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.

4.2.7 Diskrimineringsgrund ålder

Skolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av ålder. Ingen skall på grund av ålder nekas rätten till utbildning, dock måste hänsyn tas till de antagningsregler som gäller enligt skollagen 2010:800

4.3 Trakasserier

Trakasserier är handlingar som kränker någons värdighet och som har koppling till någon av de åtta diskrimineringsgrunderna. Både personal och elever kan utsättas och utsätta andra för trakasserier. Kränkningar kopplade till en anhörig räknas också som trakasserier. Trakasserier kan vara både fysiska, verbala, psykosociala och skriftliga.

4.4 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker någons värdighet eller principen om alla människors lika värde och som inte kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling kan vara fysisk (bli utsatt för slag och knuffar), verbal (bli hotad eller kallad för olika skällsord), psykosocial (bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning) och i text och bild (klotter, brev, e-post, sms/mms).

5 Kartläggning

I skolans kartläggning av var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling samlas information in från olika forum där elever, lärare och övrig personal kan komma till tals. Kartläggning sker genom:

- Elevenkät genomförs två gånger om året i maj och november utifrån uppsatta kvalitetsmål. Resultatet analyseras och ligger till grund för vårt värdegrundsarbete.
- Sex gånger om året har rektor elevforum med elever, socialpedagog och skyddsombud tillhörande vuxenutbildningen.
- Rektor genomför fokussamtal med representanter från elevforum minst en gång per år.
- Frågor rörande diskriminering och trakasserier tas upp i undervisningen till diskussion.
- Centrala diskussioner på handledarutbildningar.
- Varje år genomförs medarbetarsamtal med samtlig personal.
- Vid incidenter skrivs en anmälan som rapporteras till förvaltnings- och verksamhetschef i ett digitalt rapporteringssystem, *KB process*, *Draftit*.

Kartläggningen för externa anordnare sker också genom:

- Rektor har digitala möten med ansvariga för externa utbildningsleverantörer där aktuella frågor och värdegrundsfrågor lyfts och diskuteras utifrån ett huvudmannaperspektiv. Dessa möten genomförs minst sex gånger per år.
- Frågor rörande diskriminering och trakasserier tas upp till diskussion i den inledande orienteringskursen.
- Stående punkt på agendan för programråd med elevmedverkan.
- Frågorna diskuteras inom gruppen "Samsyn och Samverkan", bestående av representanter från interna och externa utbildningsanordnare samt Vuxenutbildningens personal.
- Elever med externa utbildningsanordnare får besök av Vuxenutbildningens personal.
- Uppföljning på individnivå sker cirka en månad efter utbildningens start.

6 Framtagande av planen

Resultatet från kartläggningen analyseras och diskuteras i ledningsgruppen, på enhetsmöten samt arbetsplatsträffar för personalen, under utvärderingsdagar vår och höst samt vid elevforum. Utifrån diskussionerna sammanställer ledningsgruppen för vuxenutbildning en ny plan årligen i januari månad.

7 Skolans förankringsarbete

Det är viktigt att både elever och personal är väl medvetna om vad de olika begreppen i planen står för och att alla vet vilka rutiner som finns om en incident inträffar. För att säkerställa detta finns många informationsvägar:

- Planen finns på Vuxenutbildningens hemsida.
- Information till elever sker vid upprop och kursstart.
- Den förkortade versionen av planen är översatt till nitton språk så att många av våra elever kan läsa den på sitt första språk.

Vägga vuxenutbildning förankrar planen också genom att:

- Rektor presenterar planen för personalen vid arbetsplatsträffar i januari och augusti.
- Ny personal får ta del av planen vid introduktion, i det material som nyanställda delges.
- För elever på gymnasial utbildning finns en introduktionsföreläsning som behandlar värdegrundsfrågor.
- Inom varje skolform går man på olika sätt igenom innehållet i planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Vid vår värdegrundsvecka som arrangeras en gång om året presenteras planen och dess innehåll för eleverna respektive lärare.

För elever hos externa utbildningsanordnare förankras planen också genom att:

- Avtalstext att värdegrundsfrågor ska behandlas under utbildningen.
- Planen mot diskriminering och kränkande behandling går igenom med elever i yrkesutbildning vid uppstart.

8 Skolans systematiska kvalitetsarbete med främjande insatser mot diskriminering och kränkande behandling

Vägga vuxenutbildning arbetar inom ramen för certifieringen "Skola för hållbar utveckling" med att få elever och personal mer delaktiga. Vi strävar efter att utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Inom verksamheten skall det råda en kultur där alla på skolan tar ansvar och respekterar andra människors egenvärde och integritet. Detta gör vi genom:

- Introduktionsföreläsning.
- Klassrumsdiskussioner där värdegrundsfrågor ska vara ett naturligt inslag i alla våra kurser.
- Elevsamtal, både lärare-elev och syv-elev

- Att skapa fysiska mötesplatser för social gemenskap, studiearenor mm.
- Individuellt studieupplägg där enskilda elever kan påverka sin studiesituation.
- Normkritiskt arbete i personalgruppen.

Externa utbildningsanordnare arbetar med främjande insatser mot diskriminering och kränkande behandling genom att:

- Individuellt studieupplägg där enskilda elever kan påverka sin studiesituation
- Stående punkt på program- och lärlingsråd
- Kontinuerlig fråga i gruppen "Samsyn och Samverkan" som träffas fyra gånger per år.
- Rektor följer upp arbetet med ansvariga för de externa utbildningsleverantörerna vid de digitala träffar som genomförs sex gånger per år.
- Att skapa fysiska och digitala mötesplatser för social gemenskap, studiearena mm.
- Under elevernas introduktionsvecka går man igenom innebörden av planen och de olika begreppen.

9 Skolans åtgärder mot diskriminering, kränkningar och trakasserier

Följande arbetsgång gäller vid alla former av diskriminering, trakasserier och kränkningar

1. Alla har ett ansvar att informera någon i personalen om man bevittnar eller får kännedom om diskriminering, kränkning eller trakasserier.
2. Direkt och tydlig markering av den personal som bevittnar situationen
3. Rektor informeras
4. Rektor eller läraren träffar de inblandade för att starta en utredning
5. Förvaltningschefen informeras om att en utredning startats enligt Utbildningsnämnden delegationsordning ärende nr 1.3 (bilaga 2)
6. Händelsen dokumenteras i KB Process, Draftit.

10 Ansvarsfördelning

Följande ansvarsfördelning gäller:

Rektor

- ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling omarbetas varje år, hålls aktuell och följs upp.
- ansvarar för att dokumentation av händelser som kan betecknas som diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling diarieförs och arkiveras.
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för trakasserier, diskriminerande och/eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen.
- kontaktar och informerar förvaltningschefen för vidare information till utbildningsnämnden vid samtliga fall av diskriminering, kränkningar och eller trakasserier.
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

- kallar till möte med berörd personal för att förhindra att diskriminering, trakasserier eller kränkningar fortsätter och vidtar åtgärder enligt gällande lagstiftning för vuxenutbildningen.
- ansvarar för att följa upp värdegrundsarbetet med de externa leverantörerna.

Enheten

- skall vara den grupp, där man i första hand kan få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen.
- arbetar på olika sätt i de olika grupperna och kurserna med planen mot diskriminering och kränkande behandling för att aktivt kunna ta ställning i dessa frågor och känna sig väl förtrogna med begreppen.
- arbetar på ett medvetet och tydligt sätt med en uppkommen händelse i fokus enligt nedanstående arbetsgång.

Personal

- skall ta ställning mot diskriminering och kränkande behandling.
- ska visa respekt för alla elever och annan personal.
- rapportera eventuella incidenter till enheten eller rektor.

Elever

- ska visa varandra respekt och inte utsätta andra elever eller personal för trakasserier eller kränkande behandling.
- rapportera eventuella incidenter till lärare eller rektor.

11 Arbetsgång vid incidenter om misstänkta diskrimineringar, trakasserier eller kränkningar

Om du som elev upplever att du blir diskriminerad eller kränkt skall du omgående ta kontakt med antingen lärare eller rektor

Om du som personal upptäcker att en elev blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall du omgående kontakta rektor

Om du som personal upplever att du blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande

behandling skall du i första hand vända dig till

- skolledningen
- skyddsombud eller fackligt ombud
- företagshälsovården

Rektor: Maria Olsson Aasen 0454-81559

Skyddsombud SL: Helen Vietor, 0454-574557

Elefskyddsombud: Vakant

Falck företagshälsovård: 0771-230000

12 Dokumentation – diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Om personal får kännedom om att en elev är utsatt för diskriminering, kränkning eller trakasserier skall personalen omgående rapportera incidenten i KB Process, Drafitit och informera rektor och/eller enhetssamordnaren. Därefter skall rektor skyndsamt informera förvaltningschefen att en utredning startats.

Vuxenutbildningens likabehandlingsplan, förkortad version

Vid Vuxenutbildningen i Karlshamn ska alla elever och all personal känna sig trygga och trivas. Alla ska känna sig välkomna i vår verksamhet. Vår **värdegrund** visar hur vi ska vara mot varandra i skolan.

Alla i skolan har lika rättigheter och ska bemötas med respekt oberoende av:

Kön

Alla människor ska ha samma rättigheter oberoende av om man är kvinna, man eller om man vill ändra eller har ändrat kön.

Könsidentitet eller könsuttryck.

Med könsidentitet menas hur man känner sig, hur man identifierar sig. Känner man sig som kvinna eller man? Känner man sig varken som kvinna eller man?

Könsuttryck handlar om hur en person visar sin könsidentitet genom till exempel kläder, kroppsspråk och beteende.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas varifrån man kommer eller var man har sin bakgrund. Alla människor har en etnisk tillhörighet. Det kan vara det land, den kultur, den grupp och/eller det språk man identifierar sig med. En person kan ha flera etniska tillhörigheter. Varje person bestämmer själv vilken etnisk tillhörighet hon eller han har.

Religion eller annan trosuppfattning

Det finns olika religioner, men man kan också ha en annan tro. Man kan till exempel vara ateist och inte tro på någon gud.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas...

- homosexualitet - man blir kär i personer av samma kön
- bisexualitet - man blir kär i både kvinnor och män
- heterosexuallitet - man blir kär i personer av det motsatta könet
- asexualitet - man känner inte någon sexuell attraktion

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Som funktionsnedsättning menas både sådant som syns och sådant som inte märks lika lätt. Man kan vara född med en funktionsnedsättning eller få den senare i livet.

Bristande tillgänglighet

Skolan måste anpassas så att personer med funktionsnedsättning kan delta i verksamheten.

Ålder

Alla har samma rättigheter oberoende av hur gammal man är.

I skollagen (2010:800) står det att man inte får **diskriminera**, **trakassera** eller **kränka** någon annan person.

Diskriminering

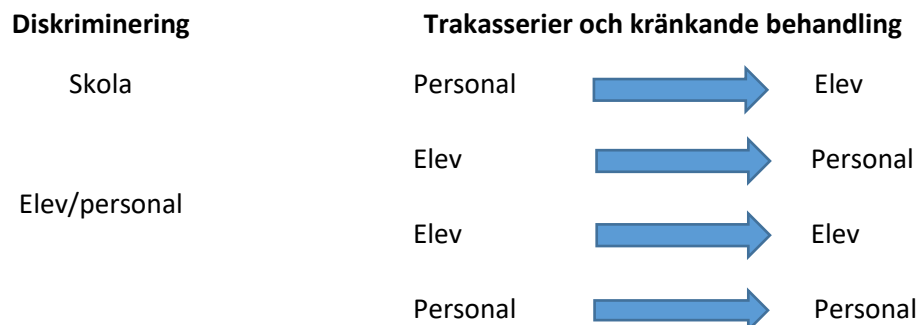
Diskriminering är när en elev inte har samma rättigheter som andra elever på grund av skolans regler och rutiner. Det ska ha en koppling till någon av de åtta diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, bristande tillgänglighet och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är när man behandlar en annan person dåligt och det har en koppling till någon av de åtta diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, bristande tillgänglighet och ålder. Både personal och elever kan utsättas och utsätta andra för trakasserier. Trakasserier kan vara fysiska, psykosociala, muntliga och skriftliga.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när man behandlar en annan person dåligt utan någon koppling till diskrimineringsgrunderna. Både personal och elever kan utsättas och utsätta andra för kränkande behandling. Kränkningar kan vara fysiska, psykosociala, muntliga och skriftliga.

Vad ska du göra om du blir utsatt eller ser någon annan bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

- Om någon i personalen gör något mot dig eller en annan elev ska du i första hand kontakta rektor och berätta vad som har hänt.
- Om en elev gör något mot dig eller en annan elev, ska du i första hand kontakta en lärare eller någon annan i personalen och berätta vad som har hänt. Du kan också kontakta rektor.

Vuxenutbildningen är vår gemensamma arbetsplats. Det är vårt gemensamma ansvar att se till att alla känner sig välkomna, trivs och möts med respekt.